

**ANTONIO
GARIDO**

**VRT
ZAGONETKI**

Preveo sa španskog
Branko Anđić

■ Laguna ■

Naslov originala

Antonio Garrido

EL JARDIN DE LOS ENIGMAS

Copyright © Antonio Garrido, 2019

Translation copyright © 2021 za srpsko izdanje, LAGUNA

S večnom ljubavlju, za Maite

Početak viktorijanskog doba, kad je strogi moral sprečavao ispoljavanje strasti, bukete cveća su se pretvorili u idealno sredstvo slanja poruka. Kralj Engleske, Džordž II lično, ustanovio je sopstveni kod, inspirisan turskim haremima, i podučio toj skrivenoj umetnosti edinburšku porodicu Hartford, svoje lične baštovane.

Tokom godina Hartfordovi su pomno čuvali „tajnu cveća“, sve dok se udovica Helen Hartford nije preselila u London da rukovodi cvetnim salonom Strast Istoka, koji je plemstvo odabralo za najsmelije poruke. Tako su, putem egzotičnih buketa, počele da kruže bestidne priče o pohoti i bludničenju po prefinjenim zabavama Kensingtonske palate.

Ali ne samo taj tip poruka.

POGLAVLJE 1

London: Zima 1850, noć uoči Velike svetske izložbe

Stranac u crvenoj jakni je proverio adresu krčme, utvrdio da ga niko ne prati i pripremio oružje pre no što je ušao.

* * *

Od desetina smrdljivih birtija koje su služile hranu oko Seven Dajalsa, *Crna guska* je bila jedina u koju bi stranac ušao samo pod pretnjom pištolja. Gazda krčme Bob Feti ponosno je tvrdio da služi najbolji viski u Londonu, ali sva je istina da je njegova ponuda ćufti za sitniš rasterala odatle sve pacove i da je crna rupa od lokala smrdela gotovo koliko i njegov dah. Uprkos tome, Bob je uspešno poslovaio. Od ponedeljka do petka pazar je možda jedva pokrivaio troškove, ali su subotom naviji*, koji su dupke punili krčmu tek primivši plate, trošili dovoljno da bi Bob i dalje punio kasu i da bi njegove kurve zahvaljivale Bogu i svim svetima.

* Engl.: *navvies* – fizički radnici, težaci. (Prim. prev.)

Većina stanovnika Londona gledala je na navije skoro kao na životinje: pijandure koje su stizale u krdima iz Irske, privučene mirisom novca železnica, spremne da rade kao teretne životinje one najteže poslove kojih se niko nije prihvatao. Za Boba su, međutim, naviji značili novac. Znao je to i te kako dobro, jer je naučio da ih pelješi kao neko ko detetu ukrade karamelu.

Bob je napravio predah da osmotri nebo kroz prozorče. Ova subota je osvanula s kišom, zbog čega je sve pripremio kao obično: krčma umereno čista i provetrena, burad s pivom porter prigodno razblaženim vodom i, naravno, Sali i njene prijateljice raznobojno nafrakane i spremne za jahanje na masnim stomačinama navija – za skromnu novčanu naknadu.

Vezao je svoju pocrnelu kecelju i osmehnuo se kad je širom otvorio vrata taverne.

Sredinom prepodneva gust oblak duvanskog dima i nepodnošljiva dernjava predskazivali su dobru zaradu: naviji koji su se nagomilali u kafani nazdravljali su uz pesme o staroj Irskoj i u slast jeli Bobov kuvani pasulj dok su devojke s druge strane zavese pokazivale svoje znanje pelješeći one najpohotnije. Bob je iskapio jedno piće i srećno podrignuo. Svi su, u stvari, izgledali srećno. Svi sem tek pridošlog stranca u crvenoj jakni koji je gutljaj po gutljaj pio džin u jednom zabačenom čošku.

Krčmar je zastao da ga osmotri. Računao je da ima nešto više od trideset godina. Mada je delovao žilavo, nije ličio na radnika: uredno podrezana brada, previše čist i previše dobro odeven. Nije mu ulivao poverenje. Mrzeo je policajce, a naročito kad su radili prurušeni. Često ih je plaćao da ostave na miru njega i njegove cure, ali su se uvek vraćali da ga uznemiravaju. Pitao se šta je, dođavola, ovaj naumio. Krišom je stavio nož pod kecelju i rešio da to proveriti.

Bio je na dva koraka od neznanca kad je navi veliki kao planina dograbio Boba za košulju.

– Ej, prokleta lopužo! Kad će već jednom da počne borba?
– i mahnuo je svojom ulaznicom pred krčmarevim licem.

Bob se izmigoljio tipu. Znao je da će opklade da rastu što duže bude odlagao borbu, ali nije zato trebalo da izgubi ono malo zuba što mu je preostalo. Odgurnuo je radnika i zaboravio na neznanca u crvenoj jakni. Onda je, sa zvonom u ruci, vičući okupio publiku za početak takmičenja.

Na prvi zvuk zvona naviji su iskapili svoje krigle piva i naveli prema prostoru ograđenom žicom i s daščanim podom koji su Bobovi pomagači postavili na sredini krčme. Dim se mešao sa mirisom jeftinog džina, dok su se stolice dovlačile i narod se gurao da se izbori za mesto što bliže žičanoj ogradi. Najbrži su se uhvatili za žicu i uz pljuvanje i psovanje počeli da zahtevaju da se pojavi retboj*. Čak su i prostitutke ostavile napola svoje mušterije i počele da zahtevaju borbu. Za to vreme, na drugoj strani prostorije, neznanac u crvenoj jakni bezvoljno je posmatrao prizor kao da gleda desetine puta viđeni trik.

Čas kasnije balavac ofucanog izgleda koji je teglio teški drveni kovčeg izazvao je buru psovki i pogrda među onima što su pokušavali da sklope opklade u poslednji čas. Kad se dranje utišalo, momak je gurnuo sanduk u unutrašnjost ograđenog prostora i postavio ga u jedan čošak.

– Otvaraj ga već jednom, budalo! – naredio mu je Bob.

Mladić se dovoljno zadržao da bi se na njega sručila kiša ostataka hrane. Očistio se kako je znao i umeo, pa se popeo na sanduk. Onda je snažno povukao naviše bočna vratanca i istog časa gomila pacova je navalila na vratanca i preplavila prostor. Svetina se raspalila kad je navala životinja dokrajčila ostatke hrane i počela da se međusobno napada.

– Puštaj već jednom psa! – povikao je neki bezubi prosjak, umazan blatom do ušiju.

Krčmar je odgurnuo momka, koji potrbuške pade na glodare.

– Prokleta zamlato! Pošto si prignječio životinje, pustiću da ti prožderu oči – zapretio mu je.

* Engl.: *ratboy* – momak za pacove. (Prim. prev.)

– A vi da obratite pažnju. Zna te već pravila, ali ću ih ponoviti za one koji su pijani... to jest, za sve prisutne. – Smeh i pljeskanje su propratili njegovu dosetku. – Pred vama je stotinu veličanstvenih primeraka. Stotinu najboljih pacova Temze; naš glupavi retboj ih je posebno ulovio i svakog pojedinačno prebrojao.

– E ti si baš pravi pacov! – prekinuo ga je neki tip i parčići hleba i kolača ponovo su poleteli.

Bob je ponovo zamahao zvoncem dok ga ruka nije zbolela.

– Umuknite već jednom! Opklade su kao uvek: stotinu mrtvih pacova za dva minuta. Oni koji pobegnu se ne računaju. Ako neki još mrda, ni on. Stotinu pacova mora da bude mrtvo unutra. Je l' jasno? Pa onda, šta čekate? Dovedite konačno vašeg prokletog psa!

Lavež je odjeknuo u lokalu kad je neki tip nalik na ubicu doveo ogromnog terijera do sredine prostorije. Zver je išla naslepo, glave umotane u vreću, zavijajući i režeći dok je pomahnitala publika povicima još više podsticala njegov ubilački nagon.

– Spremni? – zagrmeo je Bob.

– Deset gvineja! – iznenada se začulo iz dubine odaje.

Krčmom je zavladala tišina. Svi su polako okrenuli lica ka mestu odakle se čula opklada. Za bilo kog težaka, deset gvineja je bila godišnja plata. Neki od prisutnih bi i za manje ubili. Bob je zatreptao u neverici. Onda je napravio grimasu kad mu je pacov gricnuo gležanj, ali ga je naglim pokretom nemilosrdno zgnječio i šutnuo ga drugim životinjama. Ponovo je pogledao neznanca u crvenoj jakni i otmenog ponašanja. Nije mu se sviđao taj čovek, ali jeste njegov novac.

– U redu. Onaj u crvenoj jakni stavlja deset gvineja na pacove. – Pljunuo je na pod.

– Ne na pacove, ne. Ja se kladim na psa. – Izvadio je kesu punu novca i nemarno je stavio na sto.

Bob je prikovao pogled na kesu; pohlepni sjaj zablistao mu je u očima. Bilo mu je svedjedno na šta se kladi ova budala. U svakom slučaju, njegov novac će promeniti vlasnika.

– Čudovišno! Uvek sam se divio strancima spremnim da proćerdaju svoju ušteđevinu – rekao je Bob dok je pokušavao da prepozna čudni strančev naglasak. – A ti se zoveš?

– Već sam ti rekao. Zovem se deset gvineja. Hoćeš li ih ili ne? – izazivački mu je odbrusio čovek i napravio pokret kao da će skloniti novac.

S poletom nespojivim s njegovom telesinom, Bob je u jednom skoku preskočio žicu i u dva koraka se stvorio pred strancem. Posegnuo je da zgrabi kesu, kad je neznanac izvadio neku vrstu pištolja i grubo ga stavio na novac. Bob je stao kao ukopan. Nikad pre nije video slično oružje, s burencetom s mecima između cevi i drške.

– Da vidimo prvo šta znaju ti tvoji pacovi – rekao je neznanac i ustao da se probije do žice.

Bob se nevoljno vratio do arene, držeći terijera za kaiš oko vrata; naglo mu je skinuo vreću sa glave. Njegovo zavijanje zaglušilo je Boba i raspomamilo navije, koji su navalili na pivo kao da je besplatno. S penom na ustima, životinja je pobesnela kad je spazila gomilu pacova. Zakrvavljenih očiju, pokušao je da jurne na njih. Bob je morao da se upne kako mu pas ne bi išćupao ruku. Pre no što ga je pustio, dao mu je da se napije vode iz jedne kante, što je životinja s voljom učinila.

– U redu. Neka predstava počne! – povikao je krčmar.

Na njegov znak retboj je okrenuo peščani sat, a Bob oslobodi životinju, koja se smesta baci na pacove, kao izbačena oprugom. Užasnuti pacovi su se razbežali u potrazi za nekom pukotinom kroz koju bi utekli, ali je terijer, posednut divljom strašću, počeo da ih tamani zubima; njegove čeljusti su se frenetično otvarale i zatvarale, mlele, presecale i obezglavljivale pacove kao da mu je od toga život zavisio.

– Trideset dva..., trideset tri... – brojao je retboj utamanjene životinjice.

Užasno krvoproliće se nastavilo bez predaha. Neki pacovi su se uzverali uz noge terijeru, tražeći njegove mošnice, ali ih je on samo stresao i masakrirao kao da su otpaci.

– Šezdeset i četiri za jedan minut! – obznanio je retboj.

– Hajde, kučkin sine! Potamani ih! – podsticao ga je jedan kladioničar.

– Neće uspeti. Sve je umorniji – rekao je drugi.

Mada mu je preostalo još pola vremena, terijer je stvarno odavao utisak da ga je, malo-pomalo, napuštao početni bes i da su njegove čeljusti, dotad smrtonosne i neutažive, postajale sve slabije i nepreciznije. Nekoliko pacova mu se popelo na grbaču i napalo mu oči, dok je terijer tresao glavom nastojeći da ih se oslobodi. Ali kako su jedni padali, drugi su zauzimali njihovo mesto u novom napadu.

– Petnaest sekundi! – obznanio je retboj.

Oni naviji koji su se kladili na psa počeli su da gube strpljenje. Još je tu bilo petnaestak živih pacova, a terijer, iscrpljen borbom, jedva se držao na nogama. Njegovo gromko početno lajanje pretvorilo se u kukavno cviljenje, a okrvavljena njuška kao da je molila za milost. U poslednjem naporu pas je uspeo da dokrajči dve-tri životinje koje su mu se našle na putu, ali kad je vreme isteklo, šest pacova je preživelo unutar arene. Pošto je energično prodrmao zvonce, Bob se pobedonosno nasmejao i snažno digao pesnicu uvis.

– Žao mi je, prijatelji. Bob i pacovi pobeđuju! – okrenuo se oko sebe sa zadovoljnim osmehom na licu, tražeći razočaranje neznanca.

– Ne bih bio baš tako ubeđen u to – začuo je kako mu neko odgovara.

Bobu se osmeh zaledio kad je ugledao oružje koje mu je stranac uperio u lice, na samo dlan razdaljine.

– Šta? Šta si, dođavola, naumio? Daj, ne pravi gluposti i spusti pištolj, sinko. Prihvati poraz.

Kao odgovor na to, stranac je stavio cev Bobu na čelo. Krčmar se zajapurio. – Vidi, budalo... Ako mi metkom razbucáš glavu, ovi ljudi neće dozvoliti da odeš s njihovim parama, zato se lepo okreni i idi odavde dok tvoja creva ne postanu hrana ovom psu.

– Misliš li na ove ljude? – pokazao je na navije koji su pretili da se bace na njega. – Na ove koje si upravo prevario?

– Šta to pričaš? Nisam ja nikog prevario.

– Nisi? Dobro, Bobe. Voliš oplade, je l' tako? Šta misliš da se ti i ja opkladimo?

– A na šta bi se ti, koji moj, kladio? Da pogađamo na koliko parčića ćemo da raskomadamo tvoje telo?

– Ne, Bobe. Nešto lakše. Da se, recimo, ti i ja borimo? Ti s nožem, a ja s rukama na leđima. Kladim se u pet gvineja da ću te pobediti.

Bob je podigao obrvu. Stranac je bio mlad i dobro građen, ali on je znalački rukovao nožem. Ako ovaj bude držao ruke na leđima, biće to kao sečenje odreska.

– Važi. Ako to želiš, skloni oružje pa da se borimo. – Protrljao je ruke.

– Jasno, Bobe... – polako je sklonio pištolj. – Ali prethodno nazdravimo kao gospoda.

Pokazao je na šank, naizgled ljubazno.

Bob se zakašljao kao da se zagrcnuo ribljom kosti. Ovako nešto je mogao da predloži samo ludak, a ludak bi mogao svačega časa da puca. Odlučio je da prihvati njegovu igru.

– Dve pinte piva – zagrmeo je. – I jedna runda za sve prisutne! Danas ćemo da se zabavljamo!

Neznanac je potvrdno klimnuo, polako ustuknuo nekoliko koraka i dalje ga držeći na nišanu, i sačekao da im donesu piće. Jedna krčmarica je pohitala s dve krigle penušavog piva.

– Jedna za Boba... a druga za budućeg pokojnika... – nasmejao se krčmar.

Bob je zgrabio svoju kriglu i počeo žudno da je ispija. Neznanac je pak sačekao sa svojom i ponovo nanišanio u Boba.

– Ne s pivom, ne. Ti, sa vodom. – Svojim oružjem pokazao je na kofu iz koje je pio pas.

Bob je prebledео.

– Šta hoćeš da kažeš?

– Vodu za psa. Da je piješ. – Ne trepnuvši povukao je oroz pištolja.

– Da ne misliš, možda, da si me uplašio? Ako pucaš u mene, ovi ljudi ima da te rastrgnu pre nego što ga ponovo napuniš.

– Znoj mu je orosio čelo.

– Aha... Vidim da nisi upoznat sa poslednjim napretkom u američkoj proizvodnji. Problem je u tome što je to prototip i ponekad radi dobro... – I dalje nišaneći u Bobovu glavu, polako je pritisnuo obarač sve dok, iznenada, oroz nije poskočio i suvo škljocnuo udarivši u doboš ne ispalivši metak. – A ponekad ne. – Osmehnuo se.

Na trenutak videvši kako mu se smrt smešta u glavu, Bob je odahnuo.

– Ali mogu da probam s drugim mecima – upozorio je stranac dok je ponovo natezao oroz pištolja. – Hajde! Pij tu vodu! – Držanje mu je ogrubelo.

Bob je stisnuo zube. Za svog pustolovnog života video je dovoljno odlučnih lica kakvo je imao njegov protivnik da bi shvatio da on nije ni lud ni naivan. Polako je prosuo pivo na pod i ponovo napunio kriglu vodom iz kofe odakle je pio pas.

– Ispij to. Brzo! – Bob je oklevao pre no što je poslušao. Iznenada je odjeknuo hitac u plafon lokala, zbog čega su se svi gosti sagnuli kao zečevi. – Ne iskušavaj svoju sreću! – Ponovo je na njega nanišanio. – Do poslednje kapi!

Bob je progutao vodu krupnim gutljajima. Kad je završio, ispustio je kriglu na pod, uzdahnuo i pogledao stranca.

– I šta sad?

– Sad uđi u arenu. I ti – naredio je malom koji je doneo pacove. – Kad se oglasi zvono, prevrni peščanik i javljaj nam vreme.

Bob je, uz psovke, poslušao. Neznamac je zatakao pištolj za pojas, skinuo jaknu i košulju i izneo na videlo torzo išpartan ožiljcima.

– Ruke... pozadi – zahtevao je Bob, zbunjen ožiljcima, i potegao nož koji mu je bio skriven pod keceljom.

U krčmi je zavládala grobna tišina. Stranac je ukrstio ruke na leđima i čekao da Bob krene u napad, ali je ovaj, iako je imao nož, ustuknuo nekoliko koraka. Pošto je načas oklevao, Bob je pošao ukруг, dok je neznanac isto to činio u suprotnom smeru. U trećem krugu Bob je osetio samopouzdanje i munjevito jurnuo nožem, koji prolete tik kraj strančevog lica. Neznanac se, međutim, nije uzbudio i nastavio je da kruži, s rukama na leđima. Kad je drugi napad okrznuo strančevu bradu, Bob se osmehnúo. Skupo će platiti svoju drskost ovaj bezumník.

– Jedan minut! – doviknuo je retboj.

Krčmar je ošinuo dečka pogledom. Nije mu bilo potrebno ničije podbadanje. Prikovao je pogled u svog neprijatelja, kriknuo i bacio se na njega, ali se neznanac izmakao u stranu i kolenom ga zviznuo u trbuh, što ga je ostavilo bez daha. Bob se presamitio, gušeći se od bola. Nikad nije izgubio borbu noževima. Stegao je dršku i pokušao da se usredsredi. Nešto, međutim, nije išlo kako treba. Video je svog protivnika kao u izmaglici, kao da mu se slika na trenutke gubila. Protrljao je oči da povrati vid i pokušao novi napad, ali ga noge nisu poslušale. Shvatio je da je narkotik počeo da deluje. Poslednjom snagom bacio se na stranca da mu zada konačni udarac, ali je ovaj samo odskočio kao da se poigrava s vrećom i krčmar se sručio preko pacova rasutih po podu. Poslednje što je Bob video pre no što je izgubio svest bila je jedna od preživelih zverčica koja mu je mokrila po licu.

Na zaprepašćenje prisutnih, neznanac se pedantno obukao, opet potegao pištolj i obratio se svima.

– Evo vam odgovora. Voda s narkoticima. Bob je koristi da drogira psa i da vas opelješi.

Nezadovoljno mrmljanje obuzelo je prisutne. Oni koji su se kladili na terijera krenuli su na Bobove radnike, ali oni koji su svoje pare stavili na pacove posumnjali su u strančeve reči.

– Čekaj malo! Zašto bismo mu verovali? – rekao je jedan rmpalija veličine medveda.

– Tako je! Zašto bismo mu verovali? – podržao ga je drugi, uplašen da neće izvući svoj dobitak.

Ubrzo je jedan od onih što su se kladili na psa razbio pivsku kruglu o glavu onog koji je u podvalu posumnjao i izbila je opšta tuča. Začas su poletele stolice, delili su se udarci na sve strane u orgiji mlaćenja na koju su, izgleda, svi bili pozvani. Usred te gungule i tuče, onaj džin je dograbio sekiru i progurao se do stranca, koji mu je tog časa bio okrenut leđima, nagnut nad zanemoćalim Bobovim telom. Džin je podigao sekiru, ali kad se spremio da je spusti na stranca, zviznula ga je jedna gvozdена šipka i onesvešćen se stropoštao na pod.

– Jebiga, Rik! Završi to već jednom i hajdemo odavde pre nego što nas umlate motkama!

Neznanac u crvenoj jakni je prepoznao ćelavog čoveka koji mu je upravo spasao život. Ne časeći časa, pronašao je kesu s parama koju je Bob sakrio ispod kecelje, potražio retboja i dao mu nekoliko novčića.

– Zaboravi na ove ljude i potraži posao – posavetovao ga je.

– Hajdemo, Rik. Bežimo odavde! – navaljivao je pridošlica.

– Hoćeš li? – zadrža se Rik.

Momak je potvrdno klimnuo glavom.

Rik je razbarušio kosu malom. Onda je pošao za čovekom koji mu je pomogao i obojica su se iskrali iz krčme, ostavljajući navije da se međusobno tamane.

POGLAVLJE 2

Sa sprata omnibusa koji je trebalo da ih odveze do Kovent gardena, Rik je posmatrao neurednu figuru svog ortaka Džoa dok je ovaj, ravnodušan na kišicu koja ih je škropila, neuznemireno dremao, utaknut između dva putnika. Nije ga čudilo što su oni s prezirom gledali njegovog ortaka. Džo Sanders je bio ogromna vreća masti koja se naduvavala i izduvavala ispod tako prljavog kaputa da bi svako pomislio da je ukraden s nekog mrtvaca. Što je još gore, zaudarao je na alkohol i užegli znoj. Rik je pretpostavljao da je ovaj već uneo svoju jutarnju dozu džina. Gledao je na drugu stranu, praveći se da ga ne poznaje.

Uprkos njegovoj pravovremenoj intervenciji u krčmi, Rik je mrzeo Džoa. Gnušao se njegove ofucanosti, njegovog nasilnog karaktera i opsesivnog zanimanja za novac. Uprkos tome, bez Džoa nikad ne bi naučio posao lovca na ljude za kojima je raspisana poternica – jedini posao koji mu je omogućavao da preživi prerušen, dok je krio svoje prave namere.

Trebalo je imati mnogo veza i malo obzira da bi se obavljao taj posao, a Džo je i te kako ispunjavao oba uslova. Rik je bio u prilici da se u to uveri dok su obojica bili utamničeni u zatvoru *Njugejt*, mestu gde su se upoznali.

Osvrnuo se na prošlost.

U zatvoru mu Džo Sanders nije delovao kao tako loš lik. Uprkos odvratnom izgledu, Džo je bio pričljiv, stalno se smejaio i delio je s njim duvan koji je dobijao od drugih zatvorenika, igrajući protiv njih s nameštenim kockama. Džo je poznavao sve zatvorske čuvare i umeo da ih podmiti. A naročito, činilo se da se ne meša u ono što ga se nije ticalo.

One noći kad je Rik sprečio da mu dvojica-trojica nezadovoljnih robijaša razbiju zube, Džo mu se, u znak zahvalnosti, poverio. Ispričao mu je da se još odmalena izdržavao kao doušnik pilera* Skotland jarda, nedavno osnovane gradske policije. Hvalisao se da je godinama često išao na dokove Temze, da se ubacivao među lupeže Ist enda u potrazi za cinkaroškim materijalom koji mu je donosio korist, a usput je naučio sve moguće trikove i prevare kojima su mangupi pelješili svoje žrtve. Tako je počeo da ih i sam koristi za sopstvenu dobit, i to bi nastavio da radi da nije bio uhapšen dok se predstavljao kao policajac ne bi li ucenjivao vlasnike neke trgovine. Sasvim različito od motiva Rikovog hapšenja: kazna zato što je prebio nekog gospodičića s debelim vezama jer je ovaj tukao nekog dečka što mu je uprljao cipele.

Pošto je spasao Džoa od batina, ovaj mu je predložio da se uortače u poslu koji je već neko vreme smišljao. Koristeći svoje veze u podzemlju, smislio je da budu lovci na ucenjene glave, kadri da reše bilo kakav spor. Imali bi na stotine mušterija: trgovce nesposobne da naplate dugove, prevarene kupce, obmanute naslednike, obeščašćene žene... sve koji su, nezadovoljni nedelotvornim pravosuđem, tražili pomoć saučesnika. Bilo bi to prosto kao pasulj. Džo bi nalazio poslove, a Rik bi se postarao za batine.

Rik ga u početku nije shvatao ozbiljno, ali kad je ovaj pomenuo da bi, u slučaju da to prihvati, njegov advokat platio

* Engl.: *peeler* – žarg. „bobi“, engleski policajac. (Prim. prev.)

kauciju da ih obojicu izbavi iz zatvora, postalo mu je jasno da bi trebalo da prihvati ponudu. Na kraju krajeva, nije imao šta da izgubi. Trebalo bi da, tu i tamo, samelje neku protuvu da bi za to dobio lak novac i mogao i dalje da se zove Rik – to ime je za sebe izmislio kako bi prikrio pravi identitet.

Tek što su iskoračili na ulicu, Džoov posao je procvetao kao majsko cveće. Njegova slatkorečiva pričljivost raspaljivala je žedne pravde, a Rikove pesnice su pravile red među dripcima. Posle izvesnog vremena, međutim, Rik je primetio da je Džoova specijalnost bila poravnavanje računa.

U mnogim prilikama, suočenim sa problemima da izvedu krivce pred pravdu Džo je nudio mogućnost temeljnog kažnjavanja. Njegova cena je zavisila od broja polomljenih rebara ili zuba, ali to nije obeshrabrivalo mušterije koji su, siti poniženja, rado plaćali preuzimanje pravde u sopstvene ruke. A to nije bila vrsta posla koji je Rik bio spreman još dugo da radi.

Kako su meseci prolazili, otmeno držanje i Rikovi dobri maniri nisu samo budili Džoovu radoznalost nego i pohlepu. Lovac na glave ubrzo je u Rikovim vrlinama pronašao sjajan mamac za sticanje poverenja bogatijih mušterija koje je odbijao Džoov pohabani izgled. I tako je Rik od običnog plaćenog snagatora postao ortak lovca na glave, a taj poziv će ih kasnije verovatno međusobno udaljiti. Naročito kad je Džo počeo da u Rikovoj prepredenosti naslućuje budućeg takmaca.

Kloparanje konjskih kopita trglo je Rika iz putovanja u prošlost. Čupnuo je pedantno podrezanu bradu i umotao se u svoju crvenu jaknu da se zaštiti od kiše. Ispred njega, ortak Džo je i dalje dremao na klupi. Kad je digao pogled, ustanovio je da je omnibus ostavio za sobom lavirint uličica Seven Dajalsa i ušao u Džejms strit, gde se beskrajni karavan čeza, kočija i kola otimao za parče popločanog puta, kao svinje saterane u prolaz klanice. U pokušaju da napreduje, kočijaš je ošinuo jednog konja, koji cimnu omnibus na svoju stranu i sruši jednu tezgu

sa šerpama. Buka je probudila Džoa, koji je smesta grubo odgurnuo putnika sa svoje leve strane da napravi mesta, pre nego što je izručio kišu pogrda na jadne londonske ulice.

– Nemoj udobnije da se nameštaš. Bolje da sidemo ovde – rekao mu je Rik.

Džo je zbunjeno pogledao oko sebe, ustao i spustio se kružnim stepenicama dok nije iskočio na pločnik. Rik je učinio isto. Kovent garden je bio nadohvat ruke. Pre će stići peške.

– Da li si gladan? Ja bih mogao da pojedem vola – progundao je Džo.

Rik mu je verovao. Mislio je, zapravo, da bi taj mogao da pojede dva.

Lutali su između uličnih tezgi s hranom načičkanih oko pijace i puštali da ih opijaju sočne arome začina i oblaci dima koji su se dizali sa pečenja, prodorni miris žara i metež prodavaca. Svakojaka šarena kola su na svojim tezgama nudila krckavu jagnjetinu, dok su se gazde nadvikivale da privuku kupce što povoljnijim cenama. Kraj njih, prodavci ostriga i marinirane hrane delili su prostor sa kuvarima vrelih supa, pečenog krompira i raznih paprikaša. Kao da je sva hrana sveta doputovala do Kovent gardena da bude deo jednog beskonačnog jelovnika. Stomaci su im krčali.

Rik je predložio Džou da kupe vruće jegulje za pola penija, što bi ih ne samo nahranilo nego im i zagrejalo ruke, ali je njegov ortak imao drugi plan. Ne obraćajući pažnju na Rika, Džo je prošao kraj niza tezgi koje su pretile da se sruše pod težinom vode nakupljene na njihovim tendama i ušao u restoran gde su služili sveže morske plodove, tek pristigle iz Kornvola.

– Danas je poseban dan – rekao je Džo i protrljao ruke. Seo je za sto kraj kamina.

Rik je nešto progundao. Nije voleo zatvorena mesta jer je uvek bilo teže iz njih pobeći. Vrlo rado bi kupio bilo šta za jelo na nekoj tezgi putujućih prodavaca koje su Londonci zvali

kostermonger*, ali tog dana je bilo nepodnošljivo hladno, tako da je seo kraj Džoa i zahvalio na toploti žara dok je čekao da ih posluže. Kad su usluženi, Rik je pogledao kuvanog jastoga koji je virio na sve strane sa poslužavnika njegovog ortaka. Kad god je imao pare na vidiku, poručivao bi poslastice da to proslavi.

– Pa dobro, o čemu je ovog puta reč? Tvoji zadaci postaju svaki put sve opasniji.

– Tako je to u ovim poslovima, Rik. Pare nikad same ne dolaze...

– Zakasnio si u tavernu. Mogli su da me likvidiraju.

– Mogli su... mogli su... Uvek se žališ zbog sitnica...! – Džo je dograbio jedan krak i slomio ga zubima. – Stigao sam bar na vreme da odgledam tvoju tačku s pištoljem bez prvog metka. Zašto to izvodiš? Jednom će te to skupo koštati – ukorio ga je. – Najzad... Koliko si uspeo da uzmeš?

– Onoliko koliko su na prevaru uzeli tvojoj mušteriji. – Rik je izvadio kesu s parama i preko volje je predao Sandersu.

Ortak je pohlepno prebrojao novac.

– Pravo sranje! Zar je to sve? – Zviznuo je jastogom o poslužavnik. – Taj tip je imao kod sebe novac od svih oplklda. Zašto nisi pokupio i ostalo?

– Jer ja nisam kao taj lik. – Ni kao ti, pomislio je.

Džo je odmerio Rika kao da se predomišlja da li da ga zvizne stolicom po glavi ili ne.

Konačno je zavrteo glavom i ponovo navalio na jastoga.

– Jebiga, Rik! Ne znam da li je to zbog tvoje mladosti ili zbog tvog prokletog vaspitanja, ali kad bi jednom, majku mu, zaboravio na svoju finoću, dosad bismo bili puni kao brod. Pogledaj se! Dosta ti je što se čisto odevaš i spavaš u toplom, a mogli bismo da budemo članovi bilo kog londonskog kluba i da nam ližu cipele. – Sanders je progutao jedan zalogaj i prosuo

* Engl.: *costermonger* – neko ko iz kolica prodaje robu, naročito hranu na ulici, takođe preteča kamioneta-radnje s gotovom hranom. (Prim. prev.)

malo sosa sebi na košulju. – Imaš to uglađeno ponašanje koje si nemam pojma gde pokupio i taj neobjašnjivi dar da uočiš sitnice. Kako dođavola to radiš? U redu. Dobro. Ako mi to nisi rekao za sve ovo vreme što radimo zajedno, nećeš mi reći ni sada, ali tako ti kraljice Viktorije, Rik! Mi smo savršen par! Ja imam oko za poslove, znam kako da ljudima bijem žicu i da im iscedim poslednji peni. A ti? Vešt si, sinko. Ne znam čime si se pre bavio, ali te uveravam da si rođen za ovo.

– O čemu je reč?

– Nešto u Strendu. Nešto jednostavno...

Rik je stisnuo zube i popio još malo piva. Nije voleo Strend. Tamo su živeli ljudi koje je prezirao.

– Znaš da ne volim bogataše.

– To je samo posao. Niko te ne tera da se oženiš njima. – Obrisao je ruke o pantalone, izvadio jedan isečak iz novina i predao ga Riku.

– Vrlo lepa. Ko je to?

– Pričaju da je još lepša nego na slici – odvratio je. – Ili da je bila... To je ćerka Pola Merika, poznatog tekstilnog industrijalca. Mala samo što se nije udala, ali je, kao što si ustanovio iz vesti, doživela užasnu nesreću. – Napravio je pauzu da pićem pogura jastoga. – Kad je probala venčanicu, izgleda da je sveća zapalila krinolinu, pa je devojka izgorela kao buktinja. Još ne znaju da li će preživeti.

– Šteta. Takva odeća je prava opasnost. – Rik je ponovo pogledao u novinski članak i zavrteo glavom. Da je reč o zločinu, policija bi već preuzela stvar u svoje ruke. Džo, međutim, nikad nije ostavljao lonac bez poklopca. – Otkud znaš to za krinolinu? Ovde se ništa ne pominje o haljini... – zainteresovao se.

– Vidiš... Tu verziju o nesrećnom slučaju otac je ispričao novinarima, ali njena majka ne misli tako. Ona je stupila u vezu sa mnom. Delovala je uplašeno i nije htela da mi ispriča nikakve pojedinosti sem onih koje sam ti preneo. Kumila me je da je danas posetimo i obećala pozamašnu sumu.

Rik je preko volje pristao. Izgledalo mu je kao lak novac. Možda će to biti dovoljno da konačno napusti Džoa i posveti se dušom i srcem traganju za čovekom koga je tako dugo progonio. Stavio je ruku u džep da opipa metak koji je čuvao u kutijici od sedefa. Onaj koji nikad nije stavljao u pištolj jer je bio predodređen za nekoga. Oči su mu načas blesnule. Onda je nazdravio sa Džoom za novi posao, pa su platili račun i izašli u pravcu Strenda, četvrti gde su živeli gospodari sveta.

POGLAVLJE 3

Lutanje po Strendu budilo je u Riku osećaj da prisustvuje razmetljivoj paradi zdanja koja su se nadmetala za trofej najmoćnijeg. Nije bio jedini koji je tako mislio. Mravinjak putnika što se razmleo po ulicama ostajao je bez daha pred nizom izloga, klubova, krojačnica i hotela koji kao da su se takmičili u što vrtoglavijim cenama. Ako bi neko posumnjao da je bog pretvorio Veliku Britaniju u najmoćniju naciju sveta, govorilo se da je Strend bio tu da ga u to uveri. Između svih tih arhitektonskih dragulja, ispostavilo se da je kuća Pola Merika, u Oksford stritu broj 27, bila jedna od najraskošnijih.

Sa druge strane ulice Rik je posmatrao džordžijansku fasadu čija je stroga granitna površina odudarala od zdanja pretrpanih crvenom ciglom koja su pokušavala da oponašaju stare gotičke građevine. Pošto je proverio adresu, Džo se tobože uštinuo.

– Sto mu gromova, Rik! Ima ljudi koji znaju gde da žive. Ovima ima da iscedimo poslednju kap krvi. – Obliznuo se i bez oklevanja malo zagladio svoju izgužvanu košulju, prešao ulicu i kad je stigao do ulaza, snažno povukao zvono.

Čas kasnije žena s besprekorno čistom kopicom i prezriviim licem pojavila se na vratima.

– Ne dajemo milostinju – rekla je kao iz topa žena kad je odmerila Džoov izgled.

– Slušajte! Nemojte da vređate i najavite nas gospođi, koja nas očekuje. Recite da su došli Džo Sanders i njegov ortak. – Požurio je da joj tutne izgužvanu posetnicu, koju je žena uzela kao da su joj ponudili smrdljivu čarapu.

– Obrišite cipele i sačekajte u predsoblju – rekla je ne gledajući ih. – Ah! A vi ugasite cigaru. Gospođa Merik ih ne podnosi.

Rik je poslušao, ali je Džo već zašao u sobu za primanje, pohlepno kao lisica u kokošinjac. Kad je video da Rik pruža svoj šešir, Džo je učinio isto, ostavljajući da mu ćela, loše zabašurena masnim pramenovima, zablista pri svetlosti prozora. Kad je služavka otišla, Džo se okrenuo prema Riku.

– Kao što ti rekoh... Ovi stvarno znaju da žive. – I pokaza mu rukom na velike preparirane glave jelena s obe strane ulaza u biblioteku.

Rik je pak obratio pažnju na gasno osvetljenje i na čudnu rokoko pepeljaru kraj ulaza, pored posude za kišobrane. Odavno nije posetio neki pristojan dom pristojnih ljudi s pristojnim ponašanjem. Bio je na oprezu. Nastavio je da gleda oko sebe. Raskošne slike u sobi za primanje podsetile su ga na njegovu staru rodnu kuću.

Nekoliko minuta potom pojavila se na stepeništu seda dama čiji su podočnjaci odavali ogromnu patnju. Zabrađena i u crnoj haljini, žena ih je pozdravila tanušnim glasićem i uvela u sobu za primanje. Pošto ih je ponudila čajem, smestila se na sofu tapaciranu crvenim somotom i ponudila im da sednu.

– Hvala vam, gospodo, što ste došli. Molim vas da mi oprostite što sam vas pozvala tako iznenadno, ali bila sam prinuđena da iskoristim odsustvo svog muža, koji se u ovo doba bavi fabrikom. Ne treba da vam naglašavam da od vas zahtevam potpunu diskreciju. Konačno... Kao što sam već ispričala gospodinu Sandersu, prošle nedelje moja kći... moja mala Rozalin... – Glas joj se malo-pomalo gasio dok se nije skoro sasvim utišao.

– Izvinite. – Popila je malo čaja i pričekala dok joj se dah nije povratio. Zatim je duboko udahнула i nastavila: – Rekla sam vam, dakle, da je moja draga kći pretrpela strašnu nesreću. Naša domaćica Agnes je upravo nadzirala spremanje doručka kad je začula strahovite krike iz prostorija na spratu. Smesta je odjurila u odaje kod Rozalin, koja je tih dana jedina spavala u kući. Mi smo... – Glas ju joj ponovo izdao. – Moj muž i ja smo otišli u novi letnjikovac u Hempširu da malo predahnemo od priprema za svadbu... Bože moj! Zašto li smo tamo išli? – Potražila je neko objašnjenje dok su joj se oči ovlažile suzama. – Oprostite. Kao što sam vam pričala, Agnes joj je smesta pitala u pomoć, ali kad je ušla u sobu, moja ćerka... – Briznula je u plač kao da su joj srce iščupali.

Džo, koji je već znao priču, dobio je prstima i okrenuo glavu da prikrije grimasu nestrpljenja. Rik je izvadio čistu maramicu i ponudio je ženi.

– Vrlo ste ljubazni. – Obrisala je suze i zahvalno pogledala Rika. – Istog jutra su nam javili i odmah smo se vratili. Kad smo stigli, čitava kuća je zaudarala na paljevinu. Pehitala sam da vidim moju malu i zatekla sam je tamo, spaljenu. Njeno lice je bilo... O, bože! Od lica joj gotovo ništa nije ostalo. A Rozalin je bila tako lepa!

– Vidite, gospođo... Već sam vam juče objasnio – prekinuo ju je Džo. – Učinićemo ono što možemo, ali ako se na kraju ispostavi da je sve bio samo nesrećan slučaj, naša tarifa i dalje...

– Nije bio nesrećan slučaj! – Šolja čaja joj je podrhtavala u rukama dok nije počela da se prelijeva. – Nije! – odsečno je ponovila, dok joj je lice pokrivala potresna mržnja. – Što se vašeg honorara tiče... – Ustala je i uputila se prema sekreteru, otvorila ga ključićem koji joj je bio na narukvici, izvadila kesu i dobacila je Džou. – Dvadeset gvineja! Nadam se da to pokriva vaše napore.

– Nemojte me pogrešno shvatiti. Novčana pitanja radije rešavam unapred – pokušao je da se opravda Džo dok je stavljao kesu u džep.

– I sve zbog svadbe... Proklete svadbe. – Ponovo se sručila na sofu, kao da joj je odjednom ponestalo snage. – Svi smo bili oduševljeni tom vezom, ali posebno moj muž Pol. On jedva da je mogao u to da poveruje. Naša kći Rozalin orodiće se sa mladim lordom Klejtonom! Sa plemstvom! Zamislite samo naš ponos! Kad nam je njegova porodica poslala molbu za veridbu, poludeli smo od sreće. Kako možete pretpostaviti, smesta smo dali pristanak. Njegov otac se postarao da joj kupi ovu tako skupu haljinu. Međutim, sada... Sada više ništa neće biti isto. – Ponovo je briznula u plač.

– Veoma žalimo što se to desilo, gospođo Merik – pokušao je da je uteši Rik.

– Pustite to. Dobro sam – slagala je dok je teškom mukom ustajala. – Pretpostavljam da biste želeli da vidite moju kćer. Upravo sada je neguje lekar. Molim vas, budite ljubazni i pošite sa mnom.

Rik i Džo su je pratili. Kako su se penjali stepeništem, prodorni miris dima sve jače im je ulazio u grlo. Rik se nakašljao. Kad su stigli na odmorište, žena je krenula mračnim hodnikom dok se nije zaustavila pred vratima pocrnelim od požara. Rik je primetio da je žena klonula i pohitao joj u pomoć, ali se ona grubo otrgla, kao da je pomislila da će joj ukrasti dostojanstvo. Onda je malo popravila haljinu i nastavila hodnikom ka odškrinutim vratima kraj kojih se provlačilo slabo svetlo. Kad je stigla do dovratka, sačekala je napolju, skamenjena kao kip.

– Samo vi uđite. Ja nemam snage – priznala im je tanušnim glasom.

Rik je polako ušao u sobu, a Džo za njim. Gasna lampa je obasjavala siluetu čoveka koji je mazao neku pomadu po majušnom, nepomičnom telu. Rik je zakoračio bliže, stegnutog srca. Kad je primetio njegovo prisustvo, lekar je obrisao ruke i stao u stranu. Rik je prišao Rozalin. Načas je poverovao da je devojka i dalje očuvala svoju lepotu, ali kad se primakao još

bliže, sa užasom je ustanovio da je njeno lice bilo tek maska spaljenih rana. Nije mogao da izbegne uzdah od užasa.

– Dajem joj laudanum* za umirenje. Ne verujem da jadicna može bilo šta da vam kaže – šapnuo im je lekar dok je odmahivao glavom, poričući bilo kakav tračak nade.

S mešavinom nemoći i gneva, Rik je osmotrio devojkju. Palo mu je na pamet da dohvati jedan cvet iz vaze i da ga nežno stavi među njene krhke prste. Uprkos njenom izobličenom licu, učinilo mu se da je na usnama devojkje ugledao pokušaj osmeha. Shvatio je da je u agoniji.

– Uhvatićemo ga – obećao je maloj Rozalin. Nije bio u stanju i dalje da je gleda. Oprostio se od devojkje i zamolio Džoa da napuste prostoriju. Pre no što je izašao, prišao je lekaru koji je negovao Rozalin. – Cveće u vazi je prekrasno, ali pazite na vodu. Ako pokvasi neku namirnicu, mogla bi da je otruje.

Lekar je iznenađeno pogledao Rika.

– Razumete se u cveće?

– Nažalost, prilično dobro.

* * *

Ponovo u hodniku, gospođa Merik se obratila Džou:

– Da li vam je nešto otkrila? – upitala je.

– Ne. Nažalost, nije – odgovorio je Džo i počeo se po bradi. – Vidite. Nešto mi je čudno. Vi tvrdite da ono što se desilo nije bio nesrećan slučaj, a juče ste mi ispričali kako je policija pregledala kuću i složila se sa gospodinom Merikom upravo u suprotnom.

– Gospodin Merik... Bah! Nije je on rodio! – odbrusila je oštro.

– Znate, gospođo, nemam nameru da vam protivrečim, ali ako su to jedini razlozi...

* Tinktura opijuma sa dodatkom belog vina, šafrana i još nekih začina. (Prim. prev.)

– Ako nemate nameru da mi protivrečite, onda nemojte to da radite. Jeste: to su moji razlozi, kao što su vaši u kesi koju sam vam maločas dala. – Podigla je bradu kako bi stavila do znanja da je rasprava završena.

Napredovali su hodnikom kad je Rik zastao pred spaljenim vratima.

– Možemo li da bacimo pogled na Rozalininu spavaću sobu? – upitao je Rik.

Umesto odgovora, gospođa Merik je pritisnula kvaku i pustila ih da uđu.

Tek što se vrata odškrinuše, lagan povetarac od poluotvorenog prozora podigao je ostatke pepela koji su plutali vazduhom kao majušni sivi svici. Rik je napravio nekoliko koraka, progutao pljuvačku i počeo pretragu. Osmotrio je pocrnele zidne tapete, orošene zlokobnim memljivim mrljama. Od duška su ostali tek neki rasuti pramenovi vune raštrkani po ležaju. Pogledao je noćne stočice. Na jednom od njih još je bio nagoreli portret devojke. Pažljivo ga je podigao i zagledao se u devičansko lice. Delovalo mu je kao da ga njene oči probadaju dok joj pogled prolazi kroz staklenu ravan slike.

– Molim vas, gospodine Hanteru, budite pažljivi. To je vrlo skupa dagerotipija. Poklonila sam joj je za rođendan i volela bih da je restauriram.

Rik je ranije video mnogo takvih fotografija. Pažljivo je vratio dagerotipiju na stočić. Bogataši su bacali pare na svašta, ali su ipak umirali kao svi ostali. Ponekad čak i gore.

Obratio je pažnju na plafon, kad su mu pod nogama škripnuli ostaci neke lampe. Sagnuo se i prstima prešao preko žitke materije i dalje zalepljene za krhotine stakla. Zatim se usredsredio na iskrivljeni kavez u koji se pretvorio skelet krinoline. Pomirisao ga je. Još je odisao na spaljeno meso, ali takođe na još nešto što je poverovao da može da prepozna. Otišao je do prozora koji su gledali na ulicu. Kad ih je širom otvorio, vetar

ga je ošinuo po licu. Primetio je da se odatle vidi neki prostran unutrašnji vrt. Pogledao je naniže i proverio fasadu.

– Možemo li da porazgovaramo sa domaćicom?

– Naravno. Pođite za mnom – odgovorila je gospođa Merik.

Upravo su napuštali prostoriju kad je Rik ugledao na podu neku vrstu čačkalice. Pokupio ju je i pošto je sa zanimanjem pogleda, stavi je u džep.

Dok su silazili u prizemlje, nekoliko stepenika iza gospođe Merik, Džo se krišom primakao Riku.

– Ova žena je šašava – procedio je. – Čuo si šta je rekla policija. Ali dobro je što se pretvaraš kao da si zainteresovan. Da vidi kako se trudimo.

Rik nije Džoa čak ni udostojio odgovora. Samo je u tišini pratio gospođu Merik do sobe gde je domaćica pokušavala da zakrpi jednu zavesu.

– Agnes, ova gospođa žele da ti postave neka pitanja – najavila je gospođa Merik.

Stara služavka je smesta ostavila iglu i ustala da ih usluži. Rik se tada usredsredio na njene obraze, pocrvenele verovatno kao posledica opekotina. Hteo je da pita nešto o tome, kad ga je Džo pretekao. Imao je običaj to da radi, kako bi pokazao mušterijama da on drži uzde.

– Recite mi, dobra ženo. Ko je sve bio u kući kad je izbio požar? – Čovek je izvadio prljavu beležnicu i olovku koju je ovlažio vrhom jezika.

– Pa, bila je sva posluga, izuzev devojaka koje su pratile gospodina i gospođu u Hempšir. Da vidimo, čekajte da se setim: da... Beti i Džudi, zadužene za čišćenje; Suzan i Kerol, pralje; gospođa Šeridan, kuvarica, i njena kći Ebi, koja joj pomaže. Ah! I naravno, naš batler gospodin Skot i njegov pomoćnik Džimi, konjušar.

– Dakle, osmoro..., ne, devetoro radnika, uključujući i vas. Sećate li se u koliko sati je primećen požar? – Džo je pokazao da ume da broji, barem do deset.

– Da, naravno. Bilo je negde oko osam ujutru. – Pogledala je u tavanicu kao da je tražila neku zaboravljenu pojedinost. – Možda malo ranije, jer smo u sedam upalili kamine da zagrejemo sobe. Spremala sam se da odnesem doručak gospođici Rozalin kad sam začula krike i smesta odjurila kao luda do njene sobe. Pozvala sam je sa vrata, ali gospođica nije odgovarala. Onda sam svojim ključem otvorila vrata i ogromna vatrena lopta se sručila na mene.

Džo je ostao bez pitanja. Napravio je blesavo lice i pogledao Rika da ovaj nastavi.

– Da li vam je vatra izazvala ove opekotine? – Rik pokaza na njene obraze.

– Nije ništa ozbiljno. – Služavka je pocrvenela kao da je sebe krivila za ono što se desilo.

– Nastavite, ženo. Šta ste videli kad ste ušli? – ponovo se umešao Džo.

– Gospode! Bilo je strašno. Kad se plamen povukao, zatekla sam gospođicu Rozalin kako se previja na podu, usred vatrene lopte. Vrištala je i zapomagala za pomoć dok ju je plamen proždirao. Ostala sam bez reči. Strašno sam se uplašila, ali sam dograbila neko ćebe i bacila ga na nju da ugasm vatru. Kako sam mogla, odvukla sam je iz sobe, na odmorište stepenica, i uz Betinu i Džudinu pomoć nekako sam ugasila vatru na njoj. Posle smo je nas tri prenele u gospođinu spavaću sobu i hladnom vodom joj polile opekotine. Bože moj! Sećam se kako se gospođica tresla i grčila, širom otvorenih očiju, kao da je gledala u pakao. Koža joj je otpadala kao izgoreli papir. – Oči su joj bile razrogačene, a lice prebledelo. – Smesta sam javila doktoru i gospođinu i gospođi da se vrate i onda sam se molila za nju. Mnogo sam se molila, gospođo... – Uputila je molećiv pogled gospođi Merik.

– Da li je još neko ulazio u sobu? – upitao je Rik.

– Nije. Ne, lažem. Kad smo izašli, popeo se konjušar da ugasi požar i zadržao se tamo sve dok nije ugušio vatru. Onda

smo zatvorili sobu i nismo ništa dirali do povratka gospodina i gospođe.

– Dobro. To je sve – presudio je Džo, stavljajući tačku na saslušanje.

– Hvala, Agnes. Možeš da se vratiš svojim dužnostima – rekla joj je gospođa Merik.

Na putu ka biblioteci Rik se opet osvrnuo na bakarne cevi koje su mu privukle pažnju čim je ušao u kuću. Iako se gasno svetlo već godinama koristilo za ulično osvetljenje i u pozorištima, u privatnim kućama još nije bilo uobičajeno jer je bilo vrlo skupo.

– Otkad ga imate? – upitao je Rik gazdaricu.

– Biće nekoliko godina. Moj muž je to hteo. Znae već kakvi su muškarci. Kad odu u klub, uvek moraju da se hvale još nečim što nisu njihova osvajanja. – Lice joj je postalo ogorčeno.

– Možemo li da razgovaramo s konjušarem? Beše Džimi, zar ne?

– Svakako. Sipajte, molim vas, još čaja ako želite. Izvinite me, moram da javim da ga pozovu.

Kad je žena nestala, Džo je pohlepno otvorio kesu i nekoliko puta prebrojao novac.

– Majku mu! Nikad tako lako nisam zaradio dvadeset gvineja – hvalisao se. – Sad da vidimo kako da joj objasnimo... Šta misliš ovako: „Vidite, blesava gospođu Merik, već smo rešili slušaj. Usplahirena zbog predstojećeg događaja, vaša ćerka Rozalin je isпустиła lampu i izgorela kao buktinja. Kraj priče. I sad se opirete da priznate kako ćete morati, umesto da se orodite s plemstvom, da ubacite svoju ćerku u cirkus strave i užasa.“ Ha! Kako ti se čini, Rik? Šta misliš da joj tako kažem? – I počeo je da sipa sebi viski, bez pitanja za dozvolu.

Rik je osetio potrebu da udari Džoa ne bi li mu izbrisao osmeh s lica, ali se uzdržao iz poštovanja prema porodici.

– Žao mi je što ti protivrečim, ali jedino si pogodio to o lakoj zaradi novca. Što se ostalog tiče, tvoje pretpostavke su

podjednako besmislene kao češalj kojim pokušavaš da zabašuriš ćelavost – sručio mu je.

Džo se izbečio dok je popravljao kosu.

– Ma nemoj? Hajde, Rik! Već si nešto neverovatno dokučio? Možda si prečuo služavku? Malena se zatvorila iznutra! Zaključala se...! Šta je drugo moglo da se dogodi? Ej, slušaj me, da zaboravimo mi na spekulacije, da kažemo bilo šta toj ludači i da brišemo odavde. Briga me za ovu porodicu kao za...

– Da, znam: kao za govna koja tvoje cipele gaze. Ali sad nije o tome reč. Nije više reč o parama, Džo. Ubeđen sam da je ovu devojkju smoždilo čudovište koje je uživalo gledajući kako živa gori.

– Čudovište? Kakvo čudovište? Aždaja Svetog Đorđa ili sedmoglavi džin?

– Mani sarkazam, dođavola! Kažem ti da ju je neko napao. Zar nisi osetio miris? Ostaci krinoline su i dalje zaudarali na džin. Reci mi, Džo, iz kog bi nepojmljivog razloga Rozalin natopila svoju besprekornu venčanicu nekom zapaljivom materijom?

– I to tebe muči? Slavila je što je ulovila jednog bogatog lorda. Šta ja znam zašto!

– Ma da. A pošto je bila pijana, palo joj je na pamet da koristi rahitičnu svetlost starinske petrolejke, iako je imala na raspolaganju sjajno gasno osvetljenje, je l' tako?

– Dođavola, Rik! Ne znam zašto je koristila lampu, niti me je briga. Pijandure uvek čine gluposti. Sem toga, pa šta ako je bilo tako? Šta menja ako ju je neki sadista uništio? Vidi, sinko: sirota Rozalin će ubrzo da odapne i nemoj o meni loše da sudiš, ali po onome što sam gore video, bolje je za nju da tako bude. Ako ubediš gospođu Merik da je njena kći ubijena, samo ćeš joj povećati patnju. Da joj to možda neće vratiti ćerku? Neće! Pa onda, uverimo je da je sve bio nesrećan slučaj i neka obe počivaju u miru, ona u svojoj kući, a druga na groblju.

Rik je stegao pesnice. Mučila ga je pomisao da neko ko je likvidirao Rozalin možda luta ulicama Londona nekažnjen, ali

to je bilo nešto što njegov ortak nikad ne bi razumeo. Džo je zapravo bio kadar da razume samo dve stvari: težinu pune kese za svojim pojansom i pištolja naslonjenog na njegovu glavu. Drage volje bi mu napravio nove rupe u vilici, ali čekajući da poravna račune, odlučio je da čitavu stvar prikaže iz drugog ugla.

– U redu, Džo. Možda si u pravu, ali pogledaj na to drukčije: pomisli koliko možemo da zaradimo ako ponudimo gospođi Merik mogućnost da ulovimo krivca... Istina je da nikad neće povratiti svoju ćerku, ali osveta budi dovoljno jako zadovoljstvo da bi neko napaćen platio debelu sumu.

– Osveta? O čemu govoriš? – „Debela suma“ mu je odjekivala u ušima.

– Ne pravi se nevinlašce. Ako joj je policija okrenula leđa, ponudimo gospođi mogućnost da za svoj račun uhvatimo skota koji joj je zapalio ćerku.

– I da ga likvidiramo? – Džo se obliznuo, misleći na novu zaradu.

– To tebi prepuštam da odlučiš. Na kraju krajeva, naš posao je kao dobro pišanje: ako ne želiš da se isprskaš, nemoj ga prekidati napola.

– Dođavola, Rik! Najzad govoriš razumno! Naravno da bismo mogli da iskamčimo još parče torte i to podebelo! – Počešao se po glavi dok je zamišljao tu mogućnost. Onda je u jednom gutljaju ispio viski i odlučno pogledao Rika. – Slažem se: da se navatiramo. Pozovimo ženu i završimo tu priču.

– Čekaj malo. Ubediti gospođu Merik, u ovom stanju, zahteva izvesnu delikatnost. Što ti ne kreneš prvi na dokove da proslaviš? Ja ću ostati ovde da obrlatim tu ludaču i ispričaću ti posle kako je bilo.

Džo je napravio grimasu kao da načas nema poverenja u taj predlog, ali je posle prasnuo u neobuzdan smeh, pokazujući svoje pokvarene zube. Proslaviti je bila njegova omiljena reč.

– Aha! To je moj Rik. U redu, iskamči matoroj još deset gvineja, a ja ću ti zagrejati cure da budu spremne kad dođeš.

– Prostački se uhvatio za međunožje. – Vidimo se u sedam u bordelu Francuskinja?

– Da. U sedam.

– Savršeno. – Dohvatio je bocu viskija i iskapio je do kraja.

– E pa, pozdravi mi šašavu i ubedi je da ćemo uhvatiti krivca, a možeš joj čak reći da ću, za još nekoliko gvineja, lično da se pobrinem da mu smrskam glavu.

POGLAVLJE 4

Pošto je njegov ortak Džo izašao na vrata, Rik je sa olakšanjem uzdahnuo.

Dovršavao je drugu šolju čaja kad se gospođa Merik vratila punom brzinom, u društvu batlera. Rik se izvinio što je Džo morao da ode jer mu je iznenadno pozlilo, a potom je pitao gde je konjušar.

– Kad bih samo to znala – odgovorila je žena, uznemireno.
– Nismo pronašli Džimija nigde. Kao da je u zemlju propao.

Žena se nije usprotivila kad je Rik zatražio da baci pogled na mesto gde je momak boravio. Malo potom, u prisustvu gospođe Merik i batlera, Rik je ušao u Džimijevu spavaću sobu, nameštenu u jednoj kolibi u unutrašnjem dvorištu, kraj štala. Samo što je ušao, zapljusnuo ga je jak zadah džina.

– Neobično je zateći sve tako neuredno – požurio je da ga opravda batler.

– Da li je ovde držao svoje stvari? – Rik je pokazao na jednu otvorenu škrinju u kojoj se videla isprevtana odeća.

– Kao i ovde, u ormanu. Ali ga je ispraznio. – Čovek je otvorio vrata ormana da potvrdi svoje reči.

Rik je bacio pogled. Unutra su zaista bile samo jedne pantalone i jedne pocepane čizme. Ispod starog šala našao je

drvenu kutijicu u kojoj je bio prsten s neakvim porodičnim grbom. Potom je pregledao ležaj. Ispod madraca je otkrio svesku kakve se obično koriste za crtanje, i polupraznu bocu džina. Pokupio je ta dva predmeta, približio bocu nosu i pogledao svesku.

– Da li je Džimi crtao? – upitao je gospođu Merik.

– Džimi? Ja ga zapravo ne poznajem, ali ne verujem da crtanje spada u njegove sklonosti. Ova sveska, međutim...

– Dajte da pogledam. – Istrgla je Riku svesku iz ruku pre no što je ovaj stigao da je pregleda. – Gospode! Ova sveska pripada mojoj kćeri Rozalin!

Žena je pomilovala inicijale „R. M.“ utisnute na kožnim koricama i otvorila svesku da se uveri. Malo-pomalo njene drhtave ruke su klizile od jedne do druge stranice sve dok nije smrtno prebledela. Nekoliko sekundi potom stropoštala se onesveščena na slamaricu, kao da joj je život oduzet.

* * *

Kad je gospođa Merik došla k sebi, odgurnula je kecelju kojom je Agnes mahala pred njom kao lepezom, i odjurila do prozora gde je Rik prelistavao crteže u svesci njene kćeri.

– Gospodine Hanteru! Zabranjujem vam da to gledate! – viknula je. Umesto odgovora, Rik je polako zatvorio svesku i predao je ženi. Već je video dovoljno i oboje su to znali.

– Verujem, gospođu Merik, da bi najprikladnije bilo da ovaj razgovor nastavimo nasamo – rekao je, misleći na poslužu.

Žena je ćutala, kruta kao motka, pogleda uprtog u Rikove zenice. Prošlo je neko vreme dok žena nije nervozno zatreptala. Onda se okrenula prema Agnes i batleru.

– Ostavite nas nasamo.

– Gospođi ništa drugo nije potrebno...?

– Rekla sam vam da se izgubite! – izdrala se. Kad su konačno domaćica i batler izašli iz prostorije, gospođa Merik je duboko udahnila i odlučno se obratila Riku: – Želim da smesta odete odavde. Želim da odete i da zaboravite ono što ste videli.